

**28ste zondag
door het jaar**

Tien melaatsen benaderen Jezus van Nazareth om door Hem van hun ziekte te worden genezen. Ze hadden kennelijk van Hem vernomen en gehoopt dat Hij

hen uit hun sociaal isolement zou kunnen verlossen. Melaatsen moesten namelijk buiten de gemeenschap leven en waren voor contacten aan strikte regels gebonden, eigenlijk net zoals bv. de pestlijders in de Middeleeuwen die buiten de stadsmuren moesten leven. Jezus geneest ze allemaal. Negen van hen zullen hebben gedacht: mooi gelukt, één echter wilde die man uit Nazareth nabij komen.

Een vraag is waarvan die 9 anderen leefden, in tegenstelling tot die ene.

Thema: “Ontvankelijk voor het heil”

EERSTE LEZING uit het 2de boek Koningen (5,14-17)
In die dagen ging de Syriër Naäman naar de Jordaan en dompelde zich zevenmaal onder, zoals Elisa, de man Gods gezegd had. Zijn huid werd weer als die van een klein kind en hij was gereinigd van zijn melaatsheid. Hij keerde met heel zijn gevolg naar de man Gods terug, trad zijn huis binnen, ging voor hem staan en zei: 'Nu weet ik dat er in Israël een god is, en nergens anders op aarde. Wil daarom een huldeblijk van uw dienaar aanvaarden.' Maar Elisa antwoordde: 'Zowaar de Heer leeft, wiens dienaar ik ben, ik neem niets van u aan.' En hoewel Naäman er bij hem op aandrang iets aan te nemen, bleef hij weigeren. Toen zei Naäman: 'Geef mij dan tenminste een vracht aarde mee, zoveel als een koppel muil dieren kan dragen, want uw dienaar wil aan geen andere goden brandoffers of slachtoffers meer opdragen, dan aan de Heer alleen.'

TWEEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas (17,11-19)
Op zijn reis naar Jeruzalem trok Jezus door het grensgebied van Samaria en Galilea. Toen Hij een dorp binnenging, kwamen Hem tien melaatsen tegemoet; zij bleven op grote

afstand staan en riepen luidkeels: 'Jezus, Meester, ontferm U over ons!' Hij zag hen en sprak: 'Gaat u laten zien aan de priesters.' En onderweg werden zij gereinigd. Een van hen keerde terug toen hij zag dat hij genezen was, en hij verheerlijkte God met luide stem. Vol dankbaarheid wierp hij zich voor Jezus' voeten neer, en deze man was een Samaritaan. Hierop vroeg Jezus: Waar zijn de negen anderen? Is er niemand teruggekeerd om aan God eer te brengen dan alleen deze vreemdeling? En Hij sprak tot hem: 'Sta op en ga heen; uw geloof heeft u gered.'

OVERWEGING

Het is, dierbare mensen, al weer enkele weken geleden dat we uren lang op de tv getuige konden zijn van de algemene beschouwingen in de Tweede Kamer. Veel daarvan is een herhaling van zetten, goede intenties, maar ook hobbyisme, spijkers op laag water zoeken en dergelijke. Het Kabinet heeft van de Tweede Kamer de opdracht Nederland te besturen omwille van een samenleving voor iedereen. Het succes van dat bestuur wisselt per kabinetslid en mede daardoor is het interessant van de belangen inventaris op te maken voor een antwoord op de vraag of zij weten waarvan de mensen eigenlijk leven. Er zijn minstens twee benaderingen; enerzijds zoals de overheid en samenleving kijkt naar haar leden, anderzijds wat het individuele lid verlangt, waarop het hoopt, waaraan het zich ergert etc. Het is van alle tijden en kenmerkend voor iedere vorm van samen-zijn, in de samenleving maar ook in de Kerk.

Zoals in de Middeleeuwen de pestlijders buiten de stadsmuren moesten wonen, gold het bij het joodse volk ook de melaatsen. Die leefden buiten de gemeenschap en moesten zich luid en duidelijk melden als er in hun buurt gezonde volksgenoten verschenen. U hoorde over hen in de evangelielezing. De gemeenschap verstootte hen niet, maar ze moesten wel op afstand blijven, dus toch. Die sociale isolering was een hard bestaan, want ze konden niet deelnemen aan de eredienst van het volk. Aan de keerzijde stonden de getroffen en de redenen hadden de afwijzing de gemeenschap te verwijten, maar ja, de priesters waren eenmaal de baas, de steenrijke priesterkaste, deel van de joodse overheid. Zij bepaalde wie op afstand moesten blijven.

Dierbare mensen, de teksten van vandaag vertellen over melaatsheid, een besmettelijke ziekte, maar ze gaan voor ons niet alleen maar daarover. Het gaat immers allereerst over tien mensen met

kenmerken die de samenleving van toen niet pikte. Als het evangelie een levend verhaal is (– en dat moet het zijn –) dan moet dat verhaal ook over ónze tijd vertellen. Dus wat is dat voor ons? Ik denk daarbij dan aan bv. scholen die gesloten zijn voor bv. immigranten of mensen met een afwijkend geloof, of voor de school een onaanvaardbare seksuele identiteit. Maar we vinden het ook in de Kerk, waar mensen die wat betreft hun heden of verleden niet voldoen aan de normen die de overheid stelt. Ze zijn in het kerkgebouw welkom maar niet toegelaten tot volledige deelname aan de Eucharistie. De Kerk lijkt hun leven of leefstijl te zien als een risico dat de toegelaten leden hun gedrag als niet van belang waarnemen en daarom evt. kopiëren. Ze zijn in de ogen van de kerkelijke overheden besmettelijk, hetgeen in de moraal wordt beschreven als scandalum.

Maar dan komt het. Het evangelieverhaal geeft een essentiële wending als het vertelt dat Jezus van Nazareth de melaatsen geneest en dus hun uit hun isolement verlost.

Dierbare mensen, wat betekent dat? Dat betekent onder andere, dat Gods barmhartigheid niet gaat over melaatsheid van 2000 jaar geleden, maar dat het heil iedereen toevalt die in die verlossing gelooft en dank zij het evangelie zich welkom weet.

En wat gebeurt er dan? Eén komt er terug om Jezus te bedanken en Jezus zegt dan: “Waar zijn die negen anderen?” Hij is teleurgesteld, niet vanwege ondankbaarheid, maar omdat ze aan God geen eer brachten. Het ging niet om Hem zelf maar om zijn liefde voor de Vader.

Maar laten we nu ook even kijken naar die negen anderen? Wat waren dat voor mensen? Kennen wij ze ook? Ze zullen blij zijn geweest over hun genezing, over het besef dat die man uit Nazareth hen verlost had uit hun isolement. Maar zij hadden kennelijk er niet aan gedacht uit dankbaarheid eer te brengen aan God. Had je zoiets dan wel mogen verwachten? De tekst zegt er niets over maar het brengt je bij een andere parabel, nl. die van het zaad, – weet u wel, deels op de weg, op rotsige grond, tussen doornen en op goede grond. Misschien waren die negen anderen het zaad op rotsige bodem. Het schoot snel op maar kwam niet tot bloei omdat het geen grond had. Die ene, die naar Jezus terugkeerde, is het zaad dat in goed gronde viel waar het kon opgroeien.

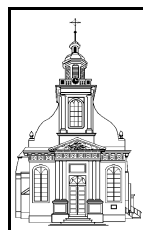
Het is een mooi verhaal, dierbare mensen, maar komen we het hier-en-nu ook tegen? Allereerst die ene. Het is de mens die mag leven met het besef dat God hem bemint zoals hij is en niet pas als die is zoals het evangelie vraagt. Hij is genezen en laat zich door niemand nog zeggen ergens geen toegang te krijgen. Hij leeft met Jezus zelf, de zichtbaarheid van de Vader.

En die negen anderen dan? Waren die niet ontvankelijk voor wat hen overkwam? We weten het niet maar ze kunnen staan voor alle mensen, ook in onze tijd, die zich op zekere dag verbonden voelen, geloofservaringen kennen, maar leven zoals het zaad dat op de rotsige grond geen diepgang krijgt en het heil verloren gaat. Of misschien zijn het de mensen die vergelijkbaar zijn met het zaad tussen de doornen, dat wil zeggen: dat hun groei wordt belemmerd door wat de cultuur zoal aanreikt en verlangt: erbij horen, alles meemaken, overladen agenda's, consumentisme, gebrek aan stilte en rust, ... enfin, die inventaris kent nauwelijks een einde, – niet voor iedereen dezelfde lijst, maar toch.

Het gaat er niet om, dierbare mensen, met het evangelie in de hand mensen te stigmatiseren, maar het is als (zo dikwijls) zoeken naar oorzaken dat mensen zich aan God weinig gelegen laten liggen, geen eer brengen aan God (zoals die ene wel deed) omdat men te druk is, te druk is met zichzelf.

Dierbare mensen, ik ga sluiten. Het voorval waarover Lukas vertelt, geeft je te denken. Het aanbod aan die negen anderen bleef zonder geestelijke vrucht. Ze waren er niet ontvankelijk voor. Ze zullen blij zijn geweest maar bleven achter hun eigen doelen aanhollen en vergaten hun Schepper en Heer. Die ene had het gesnapt en kwam opnieuw in contact met Jezus van Nazareth. Je mag aannemen dat hij dat nooit meer vergat.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus' banden
Driebergen-Rijsenburg, 13 oktober 2019
© Frans E.M.Verhaar pr.